

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

Збірник наукових праць

Частина 1

URBAN
FORUM

Київ 2023

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Комітет з питань організації державної влади, місцевого
самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної
Ради України
Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
Фонд інституційного розвитку української науки
ВГО «Ліга інтернів»
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)
Краківський політехнічний університет ім. Тадеуша Костюшко
(Польща)
Караденізський технічний університет (Туреччина)

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЧАСТИНА ПЕРША

КИЇВ 2023

Рекомендовано до друку Вченою радою КНУБА, прот. № 10 від 26.06.2023 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі (Німеччина)
Скрипнюк О.В. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Тарута С.О. – народний депутат України, Президент Асоціації народних депутатів України
Андрєєв С.О. – д.н.держ.упр., проф., КНУБА
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА
Йелда Айдин Тюрк – PhD, доц., Караденізський технічний ун-т (Туреччина)
Згурська В.Л. – к.п.н., доц., КНУБА
Карпунцов В.В. – д.ю.н., проф., КНУБА, ВГО «Ліга інтернів»
Кобиларчик Ю. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)
Ковальчук О.М. – к.ю.н, доц, КНУ імені Тараса Шевченка
Малкевич А. – д.п.н., проф. (Польща)
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамонтов І.О. – к.ю.н., проф., Заслужений юрист України, КНУБА
Марченко М.В. – к.ю.н., Фонд інституційного розвитку української науки, КНУБА
Ноняк М.В. – к.е.н., Інститут держави і права імені В.М. Корецького, КНУБА
Онїщенко Н.М. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Перегида Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА
Тригуб Р.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Шебек Н.М. – д.арх., проф., КНУБА
Ярощук І.В. – к.і.н., доц., КНУБА

Рецензенти:

Безклубий Ігор Анатолійович – доктор юридичних наук, професор
Дьомін Микола Мефодійович – доктор архітектури, професор

Урбаністичний форум. Зб. наук. пр. За мат. міжнародних наукових конференцій «Просторове планування» (28 квітня 2023 р.) та «Будівельне право» (5 травня 2023 р.). В 2-х ч. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2023. Частина 1. 245 с.

ЗМІСТ

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОБРАЗ ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЇЇ ВІДНОВЛЕННЯ

Устінова І., Плешкановська А.

Повоєнне відновлення житлової забудови України: проблеми, досвід, перспективи 6

Пилипенко О.

Політика уряду України у галузі культури та національного відродження..... 14

Сингаївська О., Гузеєв А.

Правові аспекти охорони культурної спадщини в Україні та країнах Європейського Союзу (на прикладі Німеччини та Словенії) 19

Шебек Н., Ніколаєв М.

Особливості архітектурно-планувальної організації середовища життєдіяльності людей похилого віку..... 24

Апостолова-Сосса Л., Семенова В.

Район для миру. Кудрявець, виклики війни та пошук відповідей 28

Шебек Н., Романюк А.

Довгострокові сценарії просторового розвитку міста Моршин..... 39

Бачинська Л.

Вплив воєнно-політичної ситуації в Україні на напрямки відновлення міст (на прикладі м. Попасна) 45

Бауман Ю., Панібудьласка А.

Деякі ціннісні моменти просторового планування 50

Гедін М.

Аналіз та оцінка туристичного потенціалу міста Києва : методологічний аспект..... 55

Шебек Н., Рашківська К.

Проблеми і орієнтири просторового розвитку території Фастівської міської територіальної громади Київської області 60

Згурська В.

Уроки європейської політики згуртованості для збереження стабільності політичних систем 67

Лукьянов О.

Концепція Еллен Кей «етика через естетику» та її реалізація в урбаністичному проєкті шведських соціал-демократів «Дім для народу» ..72

Семко В., Басва Ю.

Всеукраїнський перепис населення у контексті просторового планування та сучасних політичних реалій 75

Стеценко С., Гаврильченко О.

Туристична політика післявоєнної Японії: політико-історичні аргументи для України..... 79

Шилова Т.	
Підвищення ефективності роботи громадського транспорту для забезпечення сталої мобильності в містах	84
Ярошук І.	
Нові підходи в концепції відбудови зруйнованого житла.....	89
Комова О., Ратушний П.	
Система соціального захисту населення міста Києва : переваги та недоліки.....	96
Бачинська О.	
Русифікація Маріуполя.....	102
Бондаренко О.	
Інвестиційний потенціал міст	109
Шебек Н., Дерпа Р.	
Еволюційно-генетичний аналіз річки Почайни та її зв'язок з однойменним парком у м. Києві.....	114
Валівко А.	
Особливості політики відбудови руйнувань, завданих повномасштабним російським вторгненням.....	123
Козак С.	
Принципи та методи визначення зон охорони пам'яток культурної спадщини на прикладі пам'ятки національного значення «Земляні укріплення Єлизаветинської фортеці» в м. Кропивницький	126
Лепешко А.	
Екологічні заходи при трансформаційних етапах транспортної інфраструктури в населених пунктах	129
Мизун М.	
До питання реалізації європейської системи місцевого самоврядування у післявоєнний період.....	134

БУДІВЕЛЬНЕ ПРАВО

Апанасенко К.	
Про окремі законопроектні ідеї у галузі містобудування у світлі практики ЄСПЛ.....	138
Батанов О.	
Тенденції розвитку муніципального права у вимірі містобудівної діяльності: концептуальний аспект	144
Пархоменко Н.	
Окремі аспекти трансформації механізму держави в умовах воєнного стану	151
Пилипенко О.	
Законодавство України про правовий статус тимчасово окупованих територій.....	156

Сердюк Н.	
Науково-інноваційні освітні центри в умовах післявоєнного відновлення міст і регіонів України	164
Чернега В.	
«Підмурок» механізму правового регулювання містобудівної діяльності в Україні	169
Бабюк А.	
Міжнародно-правове регулювання правочинів з іноземним елементом	175
Кулеба О., Філіпович О.	
Правові засади забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій.....	178
Мамонтов І.	
Міжнародно-правовий досвід особливостей повоєнного відновлення зруйнованих територій.....	186
Машков К.	
Особливості регулювання трудових відносин в умовах пандемії.....	190
Медвідь М., Красун А., Світановська Т.	
Екологічна безпека України: питання теорії та історіографії.....	194
Мироненко В.	
Контроль над ракетно-ядерним озброєнням як міжнародно-правовий фактор прискорення відбудови України.....	201
Павлова В., Похиленко І.	
Особливості правового статусу товариства з обмеженою відповідальністю на відміну від інших організаційно-правових форм господарювання	205
Семко В.	
Понятійно-категоріальний апарат комплексної правової характеристики рекреаційної зони	211
Khalabudenko O.	
Legal regime of public property: experience of european jurisdictions.....	225
Ярощук І.	
Правовий аспект у забезпеченні екологічної безпеки будівельних матеріалів.....	232
Продан І.	
Антикорупційна складова політики відновлення України	240
Халява В.	
Державно-приватне партнерство у політиці житлового забезпечення учасників бойових дій: зарубіжний досвід та законодавчі перспективи	243

*Владислав Халява,
аспірант кафедри політичних наук і права
Київського національного університету будівництва і архітектури,
ORCID ID: 0000-0001-6721-2815*

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ПОЛІТИЦІ ЖИТЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ЗАКОНОДАВЧІ ПЕРСПЕКТИВИ

З урахуванням значного збільшення учасників бойових дій в Україні, що спричинено повномасштабним російським воєнним вторгненням постала актуальна потреба забезпечення житлом даної категорії населення України з огляду на масштабні руйнування внаслідок терористичних обстрілів українських населених пунктів. На відміну від внутрішньо переміщених осіб, а також тих осіб, які отримали тимчасовий притулок у зарубіжних країнах і статус біженця, учасники бойових дій не мають можливості проживання у зазначених умовах. Водночас заслуги учасників бойових дій у забезпеченні територіальної цілісності і суверенітету України є найбільшими, тому державна політика повинна бути побудована на пріоритетності забезпечення їх насамперед житлових проблем.

Для реалізації вищезазначеного 3 листопада 2022 р. Верховна Рада України ухвалила у другому читанні та в цілому законопроект «Про Державний бюджет України на 2023 рік», в якому закладено 6 млрд 838,6 млн грн на фінансування державної ветеранської політики в Україні. «За» проголосували 295 народних депутатів. Пріоритетом є виділення 5,5 млрд грн на забезпечення житлом ветеранів війни, членів родин загиблих захисників і захисниць, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. При цьому видатки за бюджетною програмою 1511040 (постанова № 719) складають 1 733 939,2 тисячі гривень, за бюджетною програмою 1511050 (постанова № 280) – 3 264 682,4 тисячі гривень. Сума закладених коштів забезпечить виконання

державних зобов'язань перед 2 843 особами, зокрема тими, які захищали Україну та залишилися без житла внаслідок збройної агресії РФ [1].

Водночас очевидним фактом є недостатність державного фінансування забезпечення житлом учасників бойових дій, пошук напрямів удосконалення даних механізмів реалізації державної політики має враховувати зарубіжний досвід.

У цьому контексті варто звернутися до досвіду Республіки Косово, котра реалізовувала подібні програми, зокрема важливими є уроки консультанта з питань відновлення житла в Косово Дріта Шабані описала постконфліктний досвід Косово. У 1999 році місія ООН у Косово повідомила: 120 000 будинків (58%) було пошкоджено, 78 000 (38%) стали непридатними для використання, в результаті чого приблизно 500 000 людей залишилися без даху над головою. Незважаючи на заклики, протягом трьох тижнів після закінчення війни 700 000 повернулися додому [2].

Важливі проблеми, з якими зіткнулися під час реконструкції, включали:

- Планування та впровадження реконструкції виявилось набагато складнішим, ніж очікувалося, затримка у відновленні національних і місцевих інституцій призвела до неформального розвитку, включно з незаконною забудовою;

- Погана співпраця між міжнародними та національними організаціями призвела до дублювання повноважень і функцій;

- Задоволення надзвичайних потреб призвело до перенаселеності та зниження стандартів житла.

Ключові уроки з Косова, які можна перенести, включають:

- Успіх у постконфліктній відбудові передбачає розуміння складності політичного середовища, ефективну координацію та залучення широкого кола зацікавлених сторін громади;

- Точність початкової оцінки збитків має вирішальне значення;

- Міжнародні агентства повинні залучати місцевих експертів і професіоналів із самого початку;

- Правильний дизайн проекту та планування потреб у навичках є важливими;

- Залучення власників пошкодженого майна на етапі планування полегшує впровадження;

- Реконструкція – це більше, ніж дах над головою. Це передбачає інфраструктуру, охорону здоров'я, школи та будівництво громади [3, с. 19].

На наш погляд, для реалізації ефективної політики забезпечення житлом учасників бойових дій, а також внутрішньопереміщених осіб, потрібно розробити і впровадити державну програму сприяння співробітництва державних органів влади та інститутів громадянського суспільства й інших партнерів приватного права. Подібні ініціативи реалізуються на рівні приватних ініціатив, приміром, юридична фірма INTEGRITES, Міністерство у справах ветеранів України та Інститут доступного житла* (США) підписали угоду про співпрацю, мета якої – об'єднати зусилля задля створення житла для ветеранів війни та їхніх сімей. Захід став логічним продовженням експертного партнерства INTEGRITES та Інституту доступного житла (ІДЖ) у рамках Ініціативи житлозабезпечення України, заснованої влітку 2022 року. INTEGRITES та Інститут доступного житла на добровільній основі сприятимуть залученню до проєкту міжнародних фінансових установ та інших спонсорів. Вони також консультуватимуть щодо концепції, управлінських та проєктних рішень щодо забудови з тим, аби збудований об'єкт містив у собі всі складові добробуту громади [4].

Отже, державно-приватне партнерство є важливим актуальним напрямом удосконалення політики забезпечення житлових потреб учасників бойових дій, кількість яких зростає у геометричній прогресії після 24 лютого 2022 року – повномасштабного російського вторгнення. У цьому контексті потрібно акцентувати увагу на необхідності розробки і ухвалення комплексної цільової державної програми та внесення змін і доповнень у Закон України «Про державно-приватне партнерство» № 2404-VI від 1 липня 2010 р. щодо гарантій пріоритетів залучення інвестицій, що забезпечуються фінансовими зобов'язаннями держави щодо інвестиційних ризиків, спричинених змінами у законодавстві. Забезпечення зменшення ризиків інвесторів надасть гарантії довіри зарубіжних партнерів в участі у відбудові руйнувань та фінансовій участі

у соціальних проектах, зокрема щодо забезпечення житлом учасників бойових дій.

Список використаних джерел

1. Держбюджет-2023: Мінветеранів передбачено 6,8 млрд грн на підтримку захисників та членів їхніх сімей URL : <http://surl.li/kcvbo> (дата звернення: 15.05.2023).
2. Shabani D. Reconstruction phase in Kosovo URL : <http://surl.li/kcvbp> (дата звернення: 15.05.2023).
3. Long D., Smith D. The proceedings of three pro bono events on the challenges and opportunities for rehousing the citizens of Ukraine URL : <http://surl.li/kcvbr> (дата звернення: 15.05.2023).
4. Загнітко О. INTEGRITES уклала угоду про pro bono співпрацю з Міністерством у справах ветеранів України та Інститутом доступного житла URL : <http://surl.li/kcvbs> (дата звернення: 15.05.2023).

Підписано до друку 01.08.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 77-291
Умов.-друк. арк. 12,3. Обл.-вид. арк. 13,6.
Тираж 100 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.
E-mail: tooums@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.